

Prezes NRA pyta Ministra Sprawiedliwości o stanowisko w sprawie oczekiwanych przez adwokacki i adwokatów zmian wysokości wynagrodzeń za świadczenie pomocy prawnej z urzędu

- Czy i kiedy nastąpi urealnienie wysokości stawek za pomoc prawną udzielaną z urzędu, aby adwokaci nie byli de facto zmuszani do świadczenia pomocy prawnej w oparciu o stawki w wysokości m.in.: 60 zł, 80 zł, 90 zł, 120 zł, 240 zł, 180 zł, 300 zł. czy 600 zł (za całe trwające wielokrotnie latami postępowanie)?
- Jakie działania w związku z pracami nad budżetem Państwa na rok 2024 zostały podjęte przez Ministra Sprawiedliwości w zakresie zapewnienia środków na urealnienie stawek za urzędówki?
- Jakie działania podjął Minister Sprawiedliwości, by adwokacki i adwokaci, którzy realizując tzw. dyżury w postępowaniu przyspieszonym, pozostają w gotowości do świadczenia pomocy prawnej, otrzymali za to wynagrodzenie?
- To pytania, jakie skierował Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej adw. Przemysław Rosati do Ministra Sprawiedliwości Adama Bodnara w piśmie z 3 kwietnia br.
- Prezes NRA podkreśla w piśmie, że stawki za urzędówki od lat pozostają na rażąco niskim poziomie (zasadniczo bez zmian od 22 lat), często nie gwarantując nawet zwrotu kosztów, które ponoszą adwokacki i adwokaci, świadcząc pomoc prawną z urzędu.
- Prezes NRA wskazał, że to wyraźny sygnał dla obywateli, że jeśli nie stać ich na adwokata z wyboru, Państwo nie zapewni im adekwatnie opłaconej z budżetu państwa, profesjonalnej pomocy prawnej z urzędu.

Prezes NRA wskazuje na swoją dotychczasową korespondencję z poprzednim kierownictwem Ministerstwa Sprawiedliwości oraz na pismo dnia 15 grudnia 2023 r., skierowane już do obecnego ministra Adama Bodnara w sprawie oczekiwanych przez środowisko adwokackie i koniecznych w obecnych realiach rynkowych zmian wysokości wynagrodzeń za urzędówki.

W konsekwentnie i szeroko przedstawianej argumentacji, w tym w dotychczasowej korespondencji Prezes NRA wielokrotnie prezentował postulaty obejmujące konieczne zmiany w zakresie wysokości wynagrodzenia za świadczenie pomocy prawnej z urzędu, w tym konieczność urealnienia wysokości stawek za świadczenie tej pomocy.

Prezes NRA ponawia swoje pytania o stanowisko Ministra Sprawiedliwości obejmujące informację:

- czy i kiedy nastąpi urealnienie wysokości stawek za świadczenie pomocy prawnej z urzędu do aktualnych wartości tych wynagrodzeń, tak aby adwokacki oraz adwokaci świadczący pomoc prawną z urzędu nie byli zmuszani do świadczenia tej pomocy w oparciu o stawki przewidziane w § 10 – § 15, § 17, § 19, § 20a, i § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu m.in. w wysokości: 60 zł, 80 zł, 90 zł, 120 zł, 240 zł, 180 zł, 300 zł czy 600 zł (za całe trwające wielokrotnie latami postępowanie)?

- czy i jakie czynności podjął Pan Minister w związku z pracami nad budżetem państwa na rok 2024 w kontekście mojego pisma skierowanego na Pana ręce w dniu 15 grudnia 2023 r. i podniesionych tam argumentów, zwłaszcza możliwości jakie daje art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o

finansach publicznych, w tym czy przedstawił Pan Ministrowi Finansów, celem włączenia do projektu ustawy budżetowej po stronie dochodów i wydatków sądownictwa powszechnego, zdecydowanie zwiększoną kwotę, niż kwota przedstawiona przez poprzedniego Ministra Sprawiedliwości w ustawie budżetowej skierowanej przez poprzednią Radę Ministrów do Sejmu RP (240.000.000 zł.), co pozwoliłoby na urealnienie wysokości stawek za świadczenie pomocy prawnej z urzędu?

- czy i jakie czynności podjął Pan Minister w związku z takim ukształtowaniem przepisów, które nakładają na adwokatki i adwokatów obowiązek świadczenia pomocy prawnej z urzędu, a w przypadku pełnienia tzw. dyżurów w postępowaniu przyśpieszonym, nie przewidując wynagrodzenia za pozostawanie w gotowości do świadczenia tej pomocy, nakładając ustawowo na adwokatki i adwokatów obowiązek pozostawania w gotowości do świadczenia pracy bez wynagrodzenia?

Prezes NRA przypomina, że adwokatki i adwokaci świadczący pomoc prawną z urzędu oczekują na konkretne informacje w tym zakresie.

W jego ocenie przedstawienie przez Ministerstwo Sprawiedliwości jasnego stanowiska będzie sygnałem dla środowiska adwokackiego, czy istnieje rzeczywisty zamiar konstruktywnego rozwiązania tego palącego problemu.

Prezes NRA przypomina, że określone w rozporządzeniu stawki od lat pozostają na rażąco niskim poziomie (zasadniczo bez zmian od 22 lat), często nie gwarantując nawet zwrotu kosztów, które ponoszą adwokatki i adwokaci świadcząc pomoc prawną z urzędu. Praca adwokatów w sprawach z urzędu jest niezbędna i gwarantuje równy dostęp obywateli do sprawiedliwego sądu, nie jest jednak postrzegana jako istotny element wymiaru sprawiedliwości, biorąc pod uwagę wysokość otrzymywanego przez adwokatów z tego tytułu wynagrodzenia wypłacanego z budżetu państwa. Prezes NRA zaznacza, że to także wyraźny sygnał dla obywateli, że jeśli nie stać ich na adwokata z wyboru, Państwo nie zapewni im adekwatnie opłaconej, profesjonalnej pomocy prawnej z urzędu.

Nie do zaakceptowania jest sytuacja, w której utrzymywane są w rozporządzeniu m.in. przytoczone w tym piśmie, stawki będące wynagrodzeniem za świadczenie pomocy prawnej z urzędu na poziomie nie pozwalającym na pokrycie kosztów świadczenia pomocy prawnej (60 zł, 80 zł, 90 zł, 120 zł, 240 zł, 180 zł, 300 zł czy 600 zł; za całe trwające wielokrotnie latami postępowanie), a także w wysokości zdecydowanie poniżej m.in. minimalnej stawki godzinowej. Deprecjonuje to zarówno świadczenie pomocy prawnej z urzędu przez adwokatów, jak też szczególną sytuację beneficjentów tej pomocy prawnej. Biorąc pod uwagę wysokość wynagrodzeń za świadczenie pomocy prawnej z urzędu, w sprawach wskazanych w § 10 – § 15, § 17, § 19, § 20a, i § 21 rozporządzenia adwokaci de facto finansują pomoc prawną z urzędu, albowiem przewidziane stawki wynagrodzeń nie pokrywają nawet wydatków, które muszą ponieść, świadcząc tę pomoc.

Obserwowana przez środowisko adwokackie bierność w tej sprawie jest jasnym sygnałem dla obywateli, jak rząd dba o ich dostęp do sprawiedliwości i szanuje wysiłek, jaki wkładają adwokaci w walkę o ich prawa – podkreśla Prezes NRA.

[\(czytaj pismo Prezesa NRA do Ministra Sprawiedliwości\)](#)

